

**SZOLNOKI SZC
VÁSÁRHELYI PÁL
KÉT TANÍTÁSI NYELVŰ TECHNIKUM**

Vocational Centre of Szolnok Vásárhelyi Pál Vocational Technical School
5000 Szolnok, Baross utca 43. Telefon: +36-20-551-8460
E-mail: vasarhelyi@szolmusz.hu Honlap: www.szolmusz.hu
Adószám: 15832180-2-16 Bankszámlaszám: 10045002-00335553-00000000
OM azonosító: 203056/022 Felnőttképzési nyilvántartási szám: B/2021/000761

09214001

Demencia gondozó

képzési program

KÉPZÉSI PROGRAM

1. A képzési program

1.1	A szakmai képzés megnevezése	Demencia gondozó
1.2	A programkövetelmény megnevezése	Demencia gondozó
1.3	A programkövetelmény azonosító száma	09214001

1.4. A képzés célja

Olyan szakemberek képzése, akik az idős, demenciával élő személyek ellátásában közreműködnek, együttműködnek más szakmák képviselőivel.

1.5. A képzés célcsoportja

Alapfokú iskolai végzettséggel, és az előírt szakmai előképzettséggel rendelkező felnőttek, akik motiváltak, és képesnek érzik magukat a demencia gondozói feladatok ellátására.

2. A képzés során megszerezhető kompetenciák

A szakmai képzésben résztvevő a képzés eredményes elvégzésével képes lesz

2.1.	Megfogalmazza a demenciával élő személy támogatásának, a társszakmákkal, interprofesszionális munkacsoportban interprofesszionális (a továbbiakban: IP) megvalósuló együttműködésének lehetséges módjait, módszereit.
2.2.	A teamen belül ellátja a demenciával élő személy közvetlen gondozásával összefüggő feladatokat, részt vesz a demenciával élő személy kísérésében, foglalkoztatásában, a demenciával élő személy családtagjainak támogatásában.
2.3.	Megérti a betegség kialakulásának folyamatát. A rendelkezésére álló információk alapján egyéni gondozási tervet készít a demenciával élő gondozott számára.
2.4.	Felismeri a betegség korai tüneteit. Alkalmazza az egyéni bánásmód és személyközpontú ellátás módjait.
2.5.	Segítséget nyújt a demenciával élő személy részére a kognitív zavarok enyhítése szükséglet megjelenése esetén.
2.6.	Osztályozza a fellépő tünetegyütteseket a demencia stádiumának azonosítására.
2.7.	Felismeri a BPSD tüneteket és a megfelelő viselkedés alkalmazásával képes úgy reagálni, hogy azok egyensúlyban tarthatók legyenek.
2.8.	Munkája során alkalmazza a hatékony, speciális (demenciával élő személlyel való) kommunikáció eszközeit, mintáit a gondozó-beteg, gondozóhoz tartozó kapcsolatokban. Kapcsolatba hozza a beteg egyéb testi állapotainak jellemzőit a BPSD tünetekkel.
2.9.	Felismeri a saját és a hozzátartozók egészségét veszélyeztető stressz faktorokat.

2.10.	Felismeri az egyén mindennapi tevékenységében megjelenő zavarokat, és ehhez igazítja a gondozási, ápolási ellátás folyamatát.
2.11.	Az orvosi diagnózis megállapítása után mellérendeli az ápolási diagnózisokat és azokat a gyakorlatban alkalmazza.
2.12.	Együttműködő kapcsolatot alakít ki és tart fenn a gondozott családjával.
2.13.	Segítséget nyújt a demenciával élő személy és családja számára a rendelkezésre álló szolgáltatások igénybevételéhez.
2.14.	Szükség esetén folyamatosan és hatékonyan beavatkozik a prehospitális tünetek, veszélyhelyzetek megjelenésekor.
2.15.	Felismeri az öregedéssel járó társadalmi és szociális kihívásokat.
2.16.	Alkalmazza a demenciával élő személlyel való speciális kommunikációt.
2.17.	Felismeri az abúzusra utaló jeleket.
2.18.	Felelősségteljes, korrekt, agresszivitást kerülő, szakmaiságot előtérbe helyező, a kulturális másságot és eltérő értelmezési alapot elfogadó, a beteg érdekeit szem előtt tartó módon kommunikál.
2.19.	Személyre szabottan kiválasztja azokat az eszközöket, amelyek a demenciával élő személy szükségleteinek kielégítésében optimálisak. Megérti és tisztázza a demenciával élő személy spirituális igényét.
2.20.	Munkája során, testi-lelki egészségének megóvása érdekében alkalmazza kiégés megelőzésére szolgáló spirituális eszközöket.
2.21.	Munkája során alkalmazza a személyközpontú gondozás összetevőit, mint a támogató és a gyengítő hozzáállás.
2.22.	A gyakorlatban alkalmazza az „éntámogató” alelveket és a „Legjobb Barát Modell” gondozási módszert.
2.23.	Gondoskodik a demenciával élő személy foglalkozásokon való részvételéről, biztosítja az oda való eljuttatását.
2.24.	Megszervezi, lebonyolítja a csoportfoglalkozásokat, az általa ismert, a demenciával élő személy foglalkoztatását biztosító, illetve lehetővé tevő gyakorlatok alkalmazásával.
2.25.	Konstruktív javaslataival hozzájárul a demenciával élő személy otthonának, fizikai környezetének biztonságosabbá tételéhez.
2.26.	Tájékoztatást ad a demens betegek, illetve hozzátartozójának a jogvédelemmel kapcsolatban elérhető információkról.
2.27.	Az IP team tagjaként szorosan együttműködik az elrendelő orvossal, észrevételeivel támogatja az ellátotti jogok érvényesülését.
2.28.	Pszichésen támogatja a demenciával élő személyt az élet elengedése során.
2.29.	A demenciával élő személyt az élet elvesztés folyamatában kíséri.
2.30.	Megfogalmazza és elemzi az esetekhez kötődő értékdilemmákat

2.31.	Reflektíven igyekszik megítélni a gondozott lelki egyensúlya változásait, a kritikus helyzetekben segítséget kér.
2.32.	A gondozási tevékenységet segítő változást kezdeményez a demenciával élő személy és hozzátartozóik érdekei közvetítésével intézményi vagy helyi szinten.
2.33.	Alapvető digitális kompetenciái és információkezelési képessége alapján táblázatokat használ, szövegeket szerkeszt, levelez. Konstruktívan és tudatosan használja az online kommunikációs eszközöket, csatornákat.
2.34.	Szakmai dokumentációkat (jogszabályok, szabályzatok, munkaköri leírás, protokollok), értelmez és használ munkavégzése során.
2.35.	Digitális kompetenciái birtokában az online térben is tájékozódik, rendszeresen képz magát.
2.36.	Kezeli az ápolási dokumentáció vezetéséhez, a szervezetben alkalmazott digitális programot.
2.37.	Gondozási és foglalkoztatási tervet készít hagyományos és elektronikus formában is.

3. A programba való bekapcsolódás feltételei

3.1.	Iskolai előképzettség	Alapfokú iskolai végzettség
		A 12/2020. kormányrendelet szerint: <ul style="list-style-type: none"> • Szociális ápoló és gondozó (4 0923 22 03) • Szociális és rehabilitációs szakgondozó (5 0923 22 06) • Szociális és mentálhigiénés szakgondozó (5 0923 22 05) • Szociális és gyermekvédelmi szakasszisztens (5 0923 22 04) • Ápoló (5 0913 03 01) • Egészségügyi asszisztens (5 0913 03 02) • Gyakorló ápoló (5 0913 03 04) • Rehabilitációs terapeuta (5 0923 03 09)
3.2.	Szakmai előképzettség	A 150/2012. (VII. 06.) Kormányrendelet szerint: <ul style="list-style-type: none"> • 52 720 01 Általános ápolási és egészségügyi asszisztens • 32 723 01 Ápolási asszisztens • 55 723 01 Ápoló • 54 720 01 Egészségügyi asszisztens • 55 762 01 Foglalkozás-szervező • 55 723 07 Geriátriai és krónikus beteg szakápoló • 55 762 02 Gerontológiai gondozó • 52 723 01 Gyakorló ápoló • 54 723 02 Gyakorló ápoló • 52 720 03 Gyakorló gyógyszerértési asszisztens • 52 723 03 Gyakorló mentőápoló

		<ul style="list-style-type: none"> • 54 723 01 Gyakorló mentőápoló • 55 723 11 Mentőápoló • 55 762 05 Szenvedélybeteg gondozó • 54 762 02 Szociális asszisztens • 34 762 01 Szociális gondozó és ápoló • 54 762 03 Szociális szakgondozó <p>139/2015. (VI. 9.) Korm. rendelet a felsőoktatásban szerzhető képesítések jegyzékéről és új képesítések jegyzékbe történő felvételéről</p> <ul style="list-style-type: none"> • szociális munkás • okleveles egészségügyi szociális munkás • okleveles szociális munkás • gyógytornász • fizioterapeuta • okleveles rehabilitációs szakember • mentálhigiénikus • diplomás ápoló • szociálpedagógus • szociális menedzser • gerontagógus
3.3.	Egészségügyi alkalmassági követelmény	Nem szükséges
3.4.	Szakmai gyakorlat területe és időtartama	Idősellátással foglalkozó személyes gondoskodást nyújtó alap- vagy szakosított intézményben gondozó, ápoló, vezető gondozó, vezető ápoló, terápiás munkatárs (korábban: szociális és mentálhigiénés munkatárs) munkakörben eltöltött összefüggő 1 év szakmai gyakorlat. A gyakorlati időbe nem számít bele: a GYED, GYES időszaka, a harminc napnál hosszabb ideig tartó fizetés nélküli szabadság időtartama, továbbá minden olyan időszak, amikor munkabér kifizetésére nem állt fenn jogosultság.
3.5.	Előzetesen elvárt ismeretek	Nem releváns
3.6.	Egyéb feltételek	Nem releváns

4. A programban való részvétel feltételei

4.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív szerint - haladási napló
4.2.	Megengedett hiányzás	Az összes óraszám 20%-a. (Irányadó érték, melytől egyéni mérlegelési szempontok figyelembe-vételével, vezetői döntéssel el lehet térni.)

4.3.	Egyéb feltételek	Nem releváns
------	------------------	--------------

5. Tervezett képzési idő

5.1.	Összes óraszám	600 óra
------	----------------	---------

6. A tananyagegységek

	Tananyagegység megnevezése
6.1.	Demenciával élő személyek ápolása, gondozása, támogatása
6.2.	Személyközpontú gondozás és kísérés
6.3.	A demencia gondozás adminisztrációs feladatai
6.4.	Demenciával élő személyek ápolása, gondozása, támogatása - Ápolási - gondozási ismeretek gyakorlati intézményben

6.1. Tananyagegység

6.1.1.	Tananyagegység megnevezése	Demenciával élő személyek ápolása, gondozása, támogatása
6.1.2.	Tananyagegység célja	A képzésben résztvevő ismerje meg és sajátítsa el az demenciával élő személyek ápolása, gondozása, támogatása tananyagegység szakmai ismereteit, kompetenciáit.
6.1.3.	Tartalma (a foglalkozások megnevezésével)	<p>EF A demencia neurológiai, pszichiátriai alapjai és pszichopatológiája 90 óra</p> <p>A demencia fogalma, A demencia okai, A demencia megjelenési formái, A demencia előfordulása, A demencia tünetcsoportjának összetevői, Az enyhe kognitív zavar értelmezése</p> <p>A lebenytünetek felismerése: Aphasia, Agnosia, Apraxia, Alexia Agraphia.</p> <p>A mindennapi tevékenységek zavara, Anamnézis és panaszfelvétel a betegtől és hozzátartozójától.</p> <p>A demencia vizsgálatára alkalmazható tesztek: Mini Mental, Katz-ADL index</p> <p>A figyelemzavar, a depresszió, a delírium és a demencia elkülönítése, megkülönböztetése.</p> <p>BADL, IADL, MMSE, Mini-Cog felmérő skálák, illetve az órárajzolás teszt ismerete, használata. Az eszközök hasznossága, a használó felelőssége. A beteg vizsgálatában közreműködő szakemberek feladatainak, szerepének ismerete.</p> <p>A szakvizsgálathoz való hozzájutás útja és menete. A demencia stádiumai: enyhe, középsúlyos, súlyos és a hozzájuk kapcsolódó tünetek felismerése.</p>

A demencia tipizálása: Klinikai szindróma szerint, Kórokok szerint, Gyógykezelvehetőség alapján.

A demencia megjelenési formái: Alzheimer-kór (AK), A diffúz Lewy-testes demencia (DLTD); A frontotemporális demenciák (FTD);

Nem degeneratív idegrendszeri betegségek miatti demenciák: vaszkuláris demenciák (VaD), toxikus eredetű demenciák, poszttraumás eredetű demencia, gyulladásoos betegségekhez társuló demencia, pszeudo demencia.

A BPSD tünetek felosztása, prevalenciája, jellemzői, A demencia magatartási és pszichológiai tünetei.

Magatartási tünetek: Agitáció - Kérdezzetés (calling out) - Sírás - Agresszió (fizikai vagy verbális) - Nyugtalanság -

Kiabálás/sikoltozás - Szexuális viselkedési zavarok - Kóborlás - Alvászavarok - Járkálás vagy ismétlődő motoros aktivitás - Naplemente-tünet („sundowning”)

Pszichológiai tünetek: . Szorongás (anxietás) - Apátia - Delúzió - Depresszió - Diszinhibíció (gátolatlanság) - Eufória -

Hallucinációk - Miszidentifikáció

A BPSD tünetek előfordulása a demenciával élő személyek otthonában és a gondozó otthonokban

A BPSD tünetek jellemzői: Agitáció, Agresszivitás, Delúzió (téves gondolatok), Hallucinációk, Miszidentifikáció (az érzékelés zavarai), Depresszió, Apátia, Anxietás, Kóborlás, Naplemente tünet („sundowning”)

A BPSD tünetek okai, megelőzésük és kezelésük.

Az érzékszervi funkciók romlása, Testi panaszok következményei, Csökkent verbális kommunikációs képesség

A BPSD tünetek esetén a megelőzés kommunikációs lehetőségei, a negatív viselkedés, pl.: agresszió kezelése.

EF A demenciával élő személy speciális ápolásának, gondozásának ismeretei 90 óra

Az interprofesszionális együttműködés meghatározása és szükségessége:

Az interprofesszionális együttműködés definíciója

Az interdiszciplinalitás és az interprofesszionális összefüggése

	<p>Az interszektoralitás alkalmazása a demenciával élők gondozásában</p> <p>Az interprofesszionális együttműködés jellemzői és kulcskompetenciái</p> <p>Az interprofesszionális gyakorlat értékei és etikája</p> <p>Az interprofesszionális gyakorlat értékeire és etikájára vonatkozó kompetenciák összetevői</p> <p>A szerepekre és a felelősségre vonatkozó kompetenciák jellemzői</p> <p>Az interprofesszionális kommunikációra vonatkozó kompetenciák jellemzői</p> <p>A csapatépítésre és csapatmunkára vonatkozó kompetenciák jellemzői</p> <p>Az interprofesszionális együttműködés feltételei</p> <p>Az interprofesszionális együttműködés alapfeltételei</p> <p>A csapatmunkában résztvevő szakemberek: személyisége, szakmai tudása és tevékenysége, a team-munka és a szervezeti/intézményi keretek</p> <p>Az interprofesszionális együttműködés legalapvetőbb feltételeit.</p> <p>A gondozó team munkamegosztása, szerepkészlete és kompetenciahatárai.</p> <p>Prehospitális, sürgősségi beavatkozások</p> <p>Prehospitális sürgősségi beavatkozások felismerése és ellátása</p> <p>Prehospitális sürgősségi beavatkozások okai, tapasztalatok és teendők</p> <p>Egyéb gyakori egészségügyi problémák:</p> <p>Az esetleges viselkedésváltozások megfigyelése, felismerése a gyakori egészségügyi problémák során.</p> <p>Az árulkodó jelek felismerése.</p> <p>Gyakori egészségügyi problémák követése a viselkedésváltozás függvényében</p> <p>A demencia gyógyszeres kezelése</p> <p>A gyógyszeres kezelés szükségessége/esetei a demencia kapcsán.</p> <p>Gyógyszerek a demencia kezelésére.</p> <p>A demenciával kapcsolatos viselkedésbeli zavarok lehetséges gyógyszeres kezelése.</p> <p>A demenciával élő személy társbetegségei kezelésére használt gyógyszerek.</p> <p>A gyógyszerek megfelelő alkalmazása</p> <p>Ápolás, a demencia késői stádiumában</p>
--	---

	<p>A prehospitalis sürgősségi beavatkozások eljárási protokolljainak ismerete.</p> <p>A közvetlen veszélyelhárítás gyakorlati ismerete és alkalmazása.</p> <p>Gyógyászati segédeszközök használata: speciális ágymatrac, ék alakú párna, az eszközök professzionális használata.</p> <p>A mobilizálás sajátosságai alkalmazása.</p> <p>Praktikák alkalmazása a megfelelő táplálék és folyadékbevitel biztosításához.</p> <p>Nyelési problémák kezelése.</p> <p>Bőrproblémák kezelése.</p> <p>A gondozási környezet kialakítása, biztonságosabbá tétele, az otthoni környezet kialakítása</p> <p>A demenciával élő személyek otthoni ellátása szükségességének indokai.</p> <p>Általános tudnivalók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nyugalom biztosítása - állandó környezet <p>Konkrét feladatok a demens személy otthonának alkalmassá tételére</p> <p>Pénzügyi kérdések.</p> <p>Jogi ügyek, érdekképviselet.</p> <p>Az ápoló-gondozó intézményekre vonatkozó követelmények</p> <p>A környezet kialakításának kritériumai: nyugalom, állandóság, biztonság.</p> <p>A környezet kialakításának szinterei: lakótér, tágas belső tér, színek szerepe, tájékozódás, megvilágítás, bútorzat, akadálymentesség, szabadban való mozgás.</p> <p>Elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatások a demenciával élők és hozzátartozóik számára</p> <p>Szociális szolgáltatások az 1993. évi III. tv. alapján:</p> <p>Alapellátás keretében</p> <p>Szakosított ellátás keretében</p> <p>Kommunikáció a demenciával élő személyekkel</p> <p>A demenciával élő személlyel való kapcsolatteremtés, kommunikáció szabályai.</p> <p>A gondozási szükséglet felmérése demenciával élők körében</p> <p>A gondozási szükséglet felmérése az előgondozás során, az intézménybe való beköltözés után.</p> <p>A demenciával élő személy szűkebb és tágabb környezete.</p>
--	--

A demenciával élő személy biztonsága, lakókörnyezete.

A demenciával élő személy élelmezése, ruházata, személyi higiénéje, mobilitása.

Egyéni gondozási terv készítése.

Ápolási terv készítése.

A szakmai protokollok és a minőségfejlesztés szabályai.

A demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei, szemléleti alapjai

A gondozás irányelvei

Gondozási minták

Az ellátás alapelvei

A betegség megelőzését szolgáló egészséges életmód elemei.

A demenciával élő személyt érő abúzus formáinak, előfordulási lehetőségeinek ismerete

Az abúzus fogalma

Az időskori abúzus főbb formái:

Az abúzus szinterei:

A bántalmazás jelei (külső, viselkedési).

Megelőzési lehetőségek.

Életvégi gondozás

A terminális állapotú, demenciával élő személyek speciális gondozási ismeretei.

A palliatív gondoskodás lehetőségei, szinterei, eszközei, módszerei

Otthoni szakápolás

Hospice-palliatív ellátás.

A hazai palliatív, hospice ellátások gyakorlati tevékenysége, a hospice szemléletű ellátás biztosításának elvei, lehetősége a szociális ellátások intézményeiben.

Spirituális szükségletek

A vallás, a hitélet, mint kapaszkodó.

A környezet tájékoztatása a demenciáról

A diagnózis közlése.

Rossz hír közlési modellek: nem közlő, mindent közlő, egyénre szabott.

EF Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás 90 óra

Tevékenység-szervezés, foglalkoztatás a demencia különböző stádiumaiban

A tevékenység-szervezés, foglalkoztatás általános célja, szerepe, jelentősége, lehetősége és specifikusan eltérő célrendszere a demencia különböző stádiumaiban.

A tevékenységek hatása a demenciával élő személy életére.

A kognitív funkciók romlása lassításának lehetőségei.

Demenciával élő személyek kognitív képességeinek gondozása

A kognitív képességek és készségek gondozását, a leépülési folyamat lassítását szolgáló foglalkozások, foglalkoztató terápiák.

A funkcionális felmérés eljárása.

A csoportos, egyéni terápiás, szintentartó, fejlesztő foglalkozások jelentősége, jellemzői, formái.

Realitásorientáció egyéni és csoportos formában, reminiscenciacsoport, az RYCT program, kognitív tréning egyéni és csoportos formája, szenzoros integrációs csoportok, állatasszisztált foglalkozások, mozgásos aktivitást célzó egyéni, csoportos foglalkozások, mozgásterápia (finom mozgások, nagy mozgások), kreatív foglalkozások, művészetterápiás módszerek (zene, mozgás, tánc, képzőművészet, gesztus, színjátszó-és bábterápia, biblio-terápia).

A demenciával élő személyek kognitív képességeinek szintentartására, fejlesztésére szolgáló foglalkozások általános módszertani alapjai.

A foglalkozások, foglalkoztató terápiák módszertani jellemzői, formái, eszközei, hatásmechanizmusa.

Foglalkoztatás tervezése, a foglalkoztatási tervdokumentum kialakítása.

A napi gondozási szakmai tevékenység foglalkoztatás-vezérelt, személyközpontú ellátást célzó gyakorlata, kapcsolódása az interprofesszionális team tagjainak tevékenységéhez.

A demencia gondozó feladatai, lehetőségei a tevékenység-szervezés, foglalkoztatás területén területén

Napi hasznos és célszerű tevékenységek megszervezésének szempontjai.

A demencia gondozó szakember előkészítő, felkészítő, inspiráló tevékenysége a foglalkozásokra való eljutás érdekében.

A demencia gondozó közreműködésének lehetősége az interprofesszionális team más tagja által vezetett foglalkoztató tevékenységekben.

Saját kompetenciakörben elvégezhető tevékenység-szervezés, foglalkoztatás lehetőségei, módszerei.

6.1.4.	Terjedelme	270 óra
6.1.5.	Munkaformák	irányított egyéni munka, frontális, csoportos
6.1.6.	Képzési módszerek	csoportos munka, tanári előadás, magyarázat
6.1.7.	Beszámítható óraszám (kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén)	Nem releváns
6.1.8.	Az előzetes tudás mérése és beszámításának lehetőségei és módja	A képzésben résztvevő(k) kérésére előzetes tudásmérés történhet, melynek célja a képzési órák egy részének beszámítása a résztvevő előzetes tudása alapján. Az előre meghatározott tananyagegység tartalmak tudásszint felmérésének 80%-os teljesítése mentesít az adott tananyagegység vagy képzési egység óralátogatása alól a megadott óraszámban.
6.1.9.	A tananyagegység elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei	A tananyagegység elvégzéséről nem kerül igazolás kiadása.

6.2. Tananyagegység

6.2.1.	Tananyagegység megnevezése	Személyközpontú gondozás és kísérés
6.2.2.	Tananyagegység célja	A képzésben résztvevő ismerje meg és sajátítsa el a Személyközpontú gondozás és kísérés tananyagegység szakmai ismereteit, kompetenciáit.
6.2.3.	Tartalma (a foglalkozások megnevezésével)	<p>EF Személyközpontú gondozás a demenciával élők segítségével 50 óra</p> <p>A személyközpontú segítség alapelvei</p> <p>A patológia –deficit szemlélet korlátai a segítő munkában</p> <p>A mobilizálható belső erőforrások a személyiségben és ezek figyelembe vétele a segítség során</p> <p>Emberkép és értékorientáció Carl Rogers megközelítésben</p> <p>A belső fejlődési lehetőség és a változás képessége</p> <p>A segítő munka facilitáló tényezői</p> <p>A feltétel nélküli elfogadás</p> <p>A nondirektivitás</p> <p>A segítő hitelessége</p> <p>Az érzelmi kifejezés facilitálása, empátia és visszatükrözés</p> <p>Ítéletmentesség, illetve a pozitív és negatív érzelmek kifejezése a kommunikációban</p> <p>Az önismeret, belső belátás kikristályosodása és a változás lehetősége</p>

		<p>A segítő kapcsolat etikai vonatkozásai</p> <p>Etikai szemléletmódok, a társadalmi normák típusai, jellemzői, jelentősége.</p> <p>Érték fogalmának filozófiai, pszichológiai, szociológiai értelmezése, a szociális munka értékdilemmái.</p> <p>A segítő kapcsolat jellege és határai</p> <p>A hatalom és a segítség dilemmája</p> <p>Az arányos önmegmutatás és az érzelmi bevonódás dilemmái</p> <p>A szakma etikai kódexe</p> <p>A személyközpontú gondozás alapjai</p> <p>A személyközpontú megközelítés, mint paradigma</p> <p>A személyközpontú gondozás, mint értékrend, etikai állásfoglalás, és szemlélet</p> <p>A személyközpontú gondozás, mint individualizált, személyre szabott gondozás lehetősége a demenciával élő személyek körében.</p> <p>A gondozást meghatározó pszichológiai tényezők</p> <p>A „malignus szociálpszichológiai környezet” koncepciója</p> <p>A demenciával élő vágyai, szükségletei</p> <p>A megerősítő környezet jellemzői</p> <p>A demenciával élő személy és családja természetes és intézményesült támaszrendszereinek feltérképezési módjai.</p> <p>A család működésének szociológiai, pszichológiai jellemzői, rendszerszemléletű megközelítésben.</p> <p>A segítő én-támogató hozzáállása, kommunikációja</p> <p>A kapcsolatépítés és hatékony kommunikáció elemei</p> <p>Konfliktusok és elakadások a gondozás során</p> <p>Konfliktusok kialakulásának formái, forrásai, dinamikája, a demenciával élő személy és családja életében.</p> <p>A kognitív akadályozottság nyomán kialakuló stressz és nyugtalanság kezelése</p> <p>A környezeti feltételekhez és az adaptációs kihívásokhoz kapcsolódó nehézségekkel való foglalkozás</p> <p>A gondozás során felmerülő kooperációs nehézségek kezelése</p> <p>Fokozott szorongás, agitáltság, agresszivitás, hangsúlyos orientációs zavarok és paranoid történések megjelenése és a gondozó sürgősségi lépései</p> <p>A „zavaró viselkedés” proaktív megközelítése és konfliktuskezelés a gondozás során</p>
--	--	---

A szociális készségek lebomlása nyomán megjelenő interperszonális nehézségek és konfliktusok, a konfliktusok kezelésének lehetséges stratégiái.

Egyéni és családi megküzdési stratégiák és a spiritualitás a demencia megélése és túlélése kapcsán.

A demenciával élő személlyel, családjával és az IP team tagjaival folytatott hatékony kommunikáció elvei.

A megoldhatatlan konfliktusokból származó tehetetlenséggel szembeni elfogadó attitűd kialakításának lehetőségei.

A segítő lehetőségei a „zavaró viselkedés” kialakulásának megelőzésében.

A szociális készségek megőrzése, megerősítése, mint konfliktuskezelési eszköz.

Együttműködés a társszakmákkal, a segítő munka támogató hátterei

A gondozás optimális szociálpszichológiai környezetének jellemzői.

A humán- ökoszisztéma ismeretelméleti alapja.

Az interdiszciplináris, multidiszciplináris, interprofesszionális team munka.

A személyközpontú team jellemzői és a hatékony team munka kialakítása.

A demencia-barát közösség és társadalom jellemzői, a közösségi szociális munka alapjai.

Gondozási esetmegbeszélő csoport a gondozói munka támogatásában.

A szupervízió szerepe a segítők támogatásában.

EF A támogató környezet szerepe a személyközpontú gondozásban 50 óra

A demenciával élő személy számára biztonságos, épített környezet adottságai.

Az intézményi környezet kialakításának biztonsági szempontjai.

Az optimális ingerstimulációt nyújtó környezet.

Az orientációt segítő környezeti tényezők.

A személyi autonómiát és identitást erősítő környezeti tényezők.

Az intimitás és méltóság megőrzésének környezeti tényezői.

A környezet alakításának szempontjai

A kognitív és funkcionális képességek megerősítésének környezeti eszközei.

Környezeti tényezők a „zavaró viselkedés” minimalizálásában.

Az identitás megerősítését segítő környezet.

Az intézményi környezet és az intézményi kultúra alakítása

Szempontrendszer a személyközpontú gondozást nyújtó intézményi kultúra kialakításához.

Az intézményi működést meghatározó értékek.

Az individualitás figyelembe vételének érvényesítése az intézményi működés kialakítása során

A „felhasználói perspektíva” megértése és figyelembe vétele a gondozás során.

A demenciával élők szükségleteinek figyelembevétele az intézményi működés kialakításában.

Idős a családban. A demográfiai változások hatása a családi viszonyok alakulására. Az idős helyzete és szerepe a családban az átalakuló családi viszonyok között. A családi működés főbb jellemzői. A gondozó családok nehézségei. A „gondozói karrier” és a családon belüli szerepviszonyok alakulása a gondozás kihívásai során. A primer gondozó családtag objektív és szubjektív terhelődése és annak következményei. Az intézményi elhelyezési döntésben szerepet játszó tényezők a családban.

A családok támogatása a gondozás során.

Együttműködés a családdal és a család támogatása a házi segítségnyújtásban.

A többforrású közösségi gondozás szerepe a családok támogatásában.

A gondozó családok támogatásának „makro szintje” és a szociálpolitikai stratégiák.

A családkonzultáció szerepe agondozó családok támogatásában

Krisis-támogatás és pszichoedukáció.

A mediációs módszerek alkalmazása a gondozó családok konfliktusaiban.

A diszfunkcionális családi működés kezelése.

Hozzá tartozói támogató csoport és önszerveződések.

F Szakmai személyiségfejlesztés 50 óra

Segítő kapcsolat kommunikációja.

		<p>A kognitív akadályozottság figyelembe vétele és a kommunikáció alapelvei.</p> <p>Demenciával élő személyekkel a gondozói kapcsolat kialakítása és fenntartása.</p> <p>Kommunikációs csapdák:dependencia erősítése, infantilizálás, paternalisztikus kommunikáció, dominancia és kontroll.</p> <p>Emberi játszmák alapvető jellemzői. Kölcsönösség, megértés és a partnerség alakítása a segítő kapcsolatban</p> <p>Készségfejlesztés a segítő kapcsolat működtetéséhez.</p> <p>Az interdiszciplináris, multidiszciplináris, interprofesszionális team munka gyakorlata.</p> <p>A demenciával élő személlyel, családjával és az IP team tagjaival folytatott hatékony kommunikáció gyakorlata.</p> <p>A leépülési folyamat egyedi mintázata és az individualizált gondozás kialakítása az önellátó képesség felmérése mentén.</p> <p>Elakadások és nehézségek a mindennapi gondozásban (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, toalett használat során megjelenő nehézségek kezelése, a szociális készségek megerősítése)</p> <p>A zavaró viselkedés tényezőinek feltárása a személyközpontú megközelítés mentén.</p> <p>A demenciához társuló viselkedés problémák és pszichés tünetek /BPSD/ kritikai mérlegelése.</p> <p>A zavaró viselkedés megelőzésének proaktív stratégiái, /a pakolászás, bolyongás, nyugtalanság, és az inadekvát, fellazult viselkedés kezelésének stratégiái a gondozás során.</p> <p>Konzultációs hátterek szerepe a „katasztrófa reakciók” diagnosztikai értékelésében és ellátásában</p> <p>A gondozó pszichopatológiai ismeretei, felkészültsége, kompetencia határainak felismerése és a szupervíziós hátterek fontossága a gondozói munkában.</p> <p>Konfliktusok megelőzése, illetve a kialakult konfliktus kezelési lehetőségének gyakorlata a demenciával élő személy és családja életében.</p> <p>Önismeret, burnout, prevenció gyakorlata.</p>
6.2.4.	Terjedelme	150 óra
6.2.5.	Munkaformák	csoporthoz tartozó, irányított egyéni munka, frontális
6.2.6.	Képzési módszerek	egyéni munka, közös megbeszélés, csoportos munka, tanári előadás, magyarázat

6.2.7.	Beszámítható óraszám (kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén)	Nem releváns
6.2.8.	Az előzetes tudás mérése és beszámításának lehetőségei és módja	A képzésben résztvevő(k) kérésére előzetes tudásmérés történhet, melynek célja a képzési órák egy részének beszámítása a résztvevő előzetes tudása alapján. Az előre meghatározott tananyagegység tartalmak tudásszint felmérésének 80%-os teljesítése mentesít az adott tananyagegység vagy képzési egység óralátogatása alól a megadott óraszámban.
6.2.9.	A tananyagegység elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei	A tananyagegység elvégzéséről nem kerül igazolás kiadása.

6.3. Tananyagegység

6.3.1.	Tananyagegység megnevezése	A demencia gondozás adminisztrációs feladatai
6.3.2.	Tananyagegység célja	A képzésben résztvevő ismerje meg és sajátítsa el a demencia gondozás adminisztrációs feladatai tananyagegység szakmai ismereteit, kompetenciáit.
6.3.3.	Tartalma (a foglalkozások megnevezésével)	<p>EGY A demencia intézményi és gondozási adminisztrációja 30 óra</p> <p>Az intézményi adminisztráció ismerete.</p> <p>A szociális intézmények létrehozásának, működésének dokumentumai.</p> <p>Adatszolgáltatás, adatvédelem.</p> <p>Az intézményi nyilvántartások, leltárak, dokumentumok rendszere, tartalmi és formai követelményei.</p> <p>Nyilvántartások kezelési, a statisztikai adatok szolgáltatási szabályai.</p> <p>A gazdálkodás adminisztrációs feladatai.</p> <p>A szolgáltatást igénybevevő iratainak, értékeinek kezelési szabályai.</p> <p>A szakmai protokollok alkalmazása, a minőségbiztosítás iratai és dokumentumai.</p> <p>A gondozás adminisztrációjának ismerete.</p> <p>Az igénybevetel, előgondozás, gondozási szükségelt, gondozási- ápolási terv, a foglalkoztatási tevékenység készítésének dokumentációja.</p> <p>A személyközpontú gondozás folyamatának adminisztrációja.</p> <p>A saját demenciával élő személy gondozási munkájának dokumentálása.</p>

Beadványok, kérelmek, személyes írások fogalmazása. Értékelő lap, tevékenységi napló ismerete. A pályázatok, minőségbiztosítási dokumentumok és szakmai protokollok készítése vagy ezekhez adatszolgáltatás.

EGY A demencia intézményi és gondozási adminisztrációjának gyakorlata 30 óra

Önállóan készíti ápolási tervet (ápolási anamnézis, egyéni ápolási terv, ápolási esettörténet-dekurzus lap, ápolási ellenőrző lap, megfigyelő lap). vagy

Gondozási tervet készíti (előgondozási adatlap, gondozási anamnézis, gondozási terv, gondozási lap) és ez alapján tevékenykedik.

A demencia gondozás intézményben szokásos dokumentumai: naplók, nyilvántartások, leltárak stb. egyéni gondozási,

ápolási terv készítése.

Gyakorolja a szakmai protokollok alkalmazását, a minőségbiztosítás iratainak és dokumentumainak kezelését a gondozási tevékenységével összefüggésben

GYF Számítástechnikai gyakorlat 30 óra

Számítástechnikai ismeretek: A számítógép működésének, részegységeinek ismerete, a Word-, Excel programok használata, működésének technikai ismerete: Egyszerű Word-dokumentumok, levelek, feljegyzések tartalmi és formai követelményei, prezentáció, grafika készítése, pályázatok és projektek kidolgozása, statisztikai adatok felhasználása, statisztikai adatszolgáltatás, adatok megőrzése, tárolása. Ismerje meg a speciális a szakterületéhez kötődő ügyviteli szoftverek használatát, az elektronikus ügyintézés módját.

Tudja rutinszerűen használni a számítástechnikát pályázatírásra, és folyamatos önképzésre. Prezentáció, grafika készítése.

Számítástechnika a demencia gondozás adminisztrációjában:

Tereptanár irányításával, bekapcsolódik a demenciával élő személyeket ellátó speciális munkafolyamatok számítógépes adminisztrációjába. Vezeti az előgondozás, a gondozási, ápolási terv dokumentációját. Dokumentálja saját demencia

gondozási munkájának folyamatát. Vezeti az intézményi munkával kapcsolatos nyilvántartásokat, elvégzi a munkaköréből adódó adatszolgáltatást. Beadványokat, kérelmeket, személyes írásokat fogalmaz. Részt vesz a pályázatok írásában és projektek adminisztrálásában. Elsajátítja a statisztikai adatok felhasználását.

6.3.4.	Terjedelme	90 óra
6.3.5.	Munkaformák	frontális, csoportos, irányított egyéni munka
6.3.6.	Képzési módszerek	közös megbeszélés, tanári előadás, magyarázat, csoportos munka, egyéni munka
6.3.7.	Beszámítható óraszám (kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén)	Nem releváns
6.3.8.	Az előzetes tudás mérése és beszámításának lehetőségei és módja	A képzésben résztvevő(k) kérésére előzetes tudásmérés történhet, melynek célja a képzési órák egy részének beszámítása a résztvevő előzetes tudása alapján. Az előre meghatározott tananyagegység tartalmak tudásszint felmérésének 80%-os teljesítése mentesít az adott tananyagegység vagy képzési egység óralátogatása alól a megadott óraszámban.
6.3.9.	A tananyagegység elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei	A tananyagegység elvégzéséről nem kerül igazolás kiadása.

6.4. Tananyagegység

6.4.1.	Tananyagegység megnevezése	Demenciával élő személyek ápolása, gondozása, támogatása - Ápolási - gondozási ismeretek gyakorlati intézményben
6.4.2.	Tananyagegység célja	Valós intézményi környezetben történő gyakorlati ismeretek megszerzése.
6.4.3.	Tartalma (a foglalkozások megnevezésével)	<p>F Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlati intézményben I. 45 óra</p> <p>Demenciával élő személy speciális ápolásának gyakorlata</p> <p>A gyakorlat során speciális ápolási feladatokat végeznek.</p> <p>Speciális ápolási feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - közreműködik a prehospitalis sürgősségi ellátások alkalmazásában, - egyéb, gyakori egészségügyi problémák ellátása, - ápolás a demencia stádiumában,

- megfigyeli/felismeri a viselkedésváltozásokat, azok tüneteit.

Közreműködik az orvos által elrendelt gyógyszerek alkalmazásában.

Részt vesznek haldokló betegek életvégi támogatásában.

Segítséget nyújt a spirituális szükségletek kielégítésében.

- a gondozási környezet kialakítása, biztonságosabbá tétele, az otthoni környezet kialakítása.

Alkalmazza a demenciával élő beteggel való kommunikációt a gyakorlatban. Gyakorolják a gondozási, ápolási

szükségletek felmérésének módszereit, a gondozási, ápolási tervek készítését.

F Ápolási-gondozási ismeretek gyakorlati intézményben II. 45 óra

A demenciával élő személy speciális gondozásának gyakorlata

A tanulók a gyakorlat során tereptanár segítségével, vezetésével aktívan bekapcsolódnak demencia gondozási feladatok ellátásába. Megfigyelik, kipróbálják az elméletben megismert technikákat, otthoni és intézményi körülmények között.

- Részt vesz az otthoni/intézményi környezet kialakításában, biztonságossá tételében.

- Tájékoztatást nyújt a környezet számára az elérhető szociális és egészségügyi szolgáltatásokról.

- Alkalmazza a kapcsolatteremtés és kommunikáció szabályait a demenciával élők körében.

- Közreműködik a gondozási szükséglet felmérésében, az ápolási terv és a gondozási terv készítésében.

		<ul style="list-style-type: none"> - Alkalmazza a gondozás irányelveit, alapelveit, módszereit. - Figyelemmel kíséri a demenciával élő személlyel történő bánásmódot. Felismeri az abúzus tüneteit, jelzi a tereptanár felé. - Részt vesz az életvégi gondozás folyamatában. Alkalmazza a hospice-palliatív ellátás elveit.
6.4.4.	Terjedelme	90 óra
6.4.5.	Munkaformák	irányított egyéni munka
6.4.6.	Képzési módszerek	szemléltetés
6.4.7.	Beszámítható óraszám (kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén)	Nem releváns
6.4.8.	Az előzetes tudás mérése és beszámításának lehetőségei és módja	A képzésben résztvevő(k) kérésére előzetes tudásmérés történhet, melynek célja a képzési órák egy részének beszámítása a résztvevő előzetes tudása alapján. Az előre meghatározott tananyagegység tartalmak tudásszint felmérésének 80%-os teljesítése mentesít az adott tananyagegység vagy képzési egység óralátogatása alól a megadott óraszámban.
6.4.9.	A tananyagegység elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei	A gyakorlat elvégzéséről gyakorlati naplóban történő igazolás kerül kiadásra.

7. Csoportlétszám

7.1	Maximális csoportlétszám	32 fő
-----	--------------------------	-------

8. A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása

A szakmai képzést záró vizsga:

A vizsgatevékenységmegnevezése: A demencia gondozás alapismeretei.

Az írásbeli vizsgatevékenység az alábbi tanulási eredmények mérésére és értékelésére irányul:

- az interprofesszionális együttműködés (meghatározása, jellemzői, kulcskompetenciái, együttműködés),
- a demencia neurológiai, pszichiátriai alapjainak, patológiájának ismeretei (a demencia fogalma, oka; a kognitív tünetek, lebenytünetek, a beteg vizsgálata, a demencia stádiumai, a BPSD tünetek),
- a demenciával élő személy speciális ápolásának ismeretei (prehospitális beavatkozások),

- a gondozási környezet kialakítása,
- a demenciával élő személlyel történő kommunikáció,
- a demenciával élő személy gondozásának irányelvei, módszerei,
- a demenciával élő személyt érhető abúzus formái, előfordulási lehetőségei,
- a spiritualitást segítő tényezők, lehetőségek, módszerek,
- az idősödő társadalomban fellépő szükségletek, különös tekintettel a demencia gondozásra, mint társadalmi kihívásra,
- a személyközpontú gondozás módszerei /Legjobb Barát modell alapján az Alzheimer betegek jogai és az én-támogató hozzáállás/,
- demenciával élők foglalkoztatási módszerei,
- a biztonságos otthoni és intézményi környezet kritériumai,
- a haldokló és a hozzátartozója pszichés támogatása,
- a gyászfeldolgozás szakaszai,
- a demenciával élő személy érdekképviselőének lehetőségei,

Az írásbeli vizsga egy feleletválasztós és feleletalkotós tesztsor (tesztlap), amely tartalmazzon 30 kérdést az alábbi feladattípusokból (feladattípusonként 5-5 feladat):

- Egyszerű feleletválasztás (A tesztkérdésekben egy egyszerűen megfogalmazott kérdéshez négy válasz tartozik, melyek közül ki kell választani a legmegfelelőbbnek tartott választ, illetve annak betűjelét.)
- Asszociáció (Fogalmak és állítások találhatók, amelyek között ki kell találni a logikai kapcsolatot. Az állítások az egyik („A”), a másik („B”), illetve mindkét fogalomra („C”) vagy egyik fogalomra sem („D”) igazak.
- Hibakereső egyszerű feleletválasztás (Négy meghatározás tartozik egy kérdéshez, melyek közül az egyik helytelen állítást tartalmaz, ennek a betűjelét kell bekarikázni.)
- Igaz-hamis egyszerű feleletválasztás (Öt egyszerűen megfogalmazott kérdéshez öt-öt darab válasz lehetőség tartozik, ezek közül meg kell határozni, hogy melyik válasz igaz és melyik hamis. A felsorolt állítások mögé „I” (igaz) vagy „H” (hamis) betűt kell írni.)
- Mondat kiegészítés (A mondat kiegészítés feladatban öt olyan mondat olvasható, melyeknek egy-egy szava helyett pontok állnak, és az egy-egy beillesztendő szó teszi szakmailag, tartalmilag értelmezhetővé a mondatokat.)
- Fogalom meghatározása (5 darab definíció kifejtése).

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 51%-át elérte.

9. A képzés zárása

9.1.	A képzés elvégzéséről szóló tanúsítvány kiadásának feltételei	A képzést záró vizsgán a "megfelelt" minősítés teljesítése, és a 90 órás szakmai gyakorlat teljesítését igazoló dokumentum leadása.
9.2.	A képesítő vizsgára bocsátás feltételei	A tanúsítvány megléte. A 2013. évi LXXVII. törvény 13/B. § és a 11/2020. (II.7.) Korm. rendelet 22. § (1) és a 90 órás szakmai gyakorlat teljesítését igazoló dokumentum leadása.

10. A képzési program végrehajtásához szükséges feltételek

10.1.	Személyi feltételek	<ul style="list-style-type: none"> • a képzési tartalomnak megfelelő felsőfokú végzettség vagy • a képzés tanulmányi területének megfelelő szakképesítés és • legalább 2 éves szakmai gyakorlat
10.2.	Személyi feltételek biztosításának módja	Megbízási szerződés vagy vállalkozási szerződés.
10.3.	Tárgyi feltételek	<p>Az oktatóterem felszereltsége:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tanulói asztalok, székek a résztvevői létszámnak megfelelően - tanári asztal, szék - tábla és/vagy flipchart és/vagy projektor <p>legalább 1,5m² terület résztvevőnként.</p> <ul style="list-style-type: none"> • laptop 1 db. • projektor 1 db. • vetítövászon (ha szükséges), vagy okos tábla • internet szolgáltatás
10.4.	Tárgyi feltételek biztosításának módja	Saját
10.5.	Egyéb speciális feltételek	--
10.6.	Egyéb speciális feltételek biztosításának módja	--

A képzési program készítője:	Vatai Soma
Aláírása:	
Az intézmény igazgatójának nyilatkozata:	A képzési programot jóváhagyom.
A jóváhagyás dátuma:	2023. 03. 03.
Igazgató neve:	Mohácsi Csilla
Aláírása:	